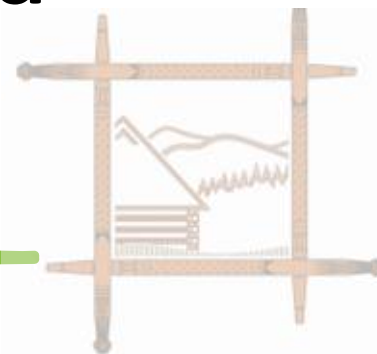

Szlak Kultury Wołoskiej – kultura, natura i współpraca ponad granicami

dr Agnieszka Pieniążek
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia
„Pro Carpathia”

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Przemyślu

Lidia Widak
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia
„Pro Carpathia”

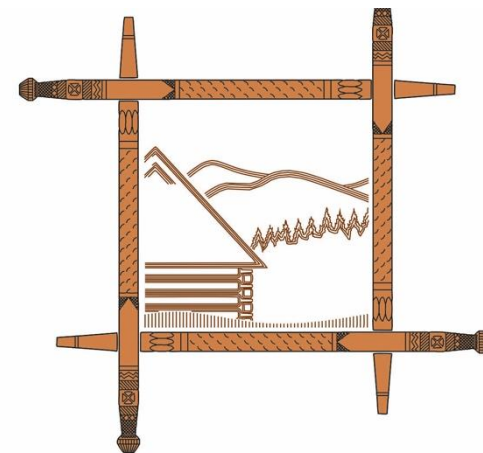
Cel i założenia

Cel - prezentacja wybranych działań realizowanych w ramach przedsięwzięcia *Szlaku Kultury Wołoskiej*, które mają przyczyniać się m.in. do zachowania tożsamości przygranicznych regionów Polski południowo-wschodniej.

- *Szlak Kultury Wołoskiej - szlak kulturowy, popularyzujący **dziedzictwo wołoskie i kulturę pasterską** wyznaczony w województwie śląskim, małopolskim, podkarpackim, kraju żylińskim i preszowskim, w ramach projektu pod tą samą nazwą, realizowanego w latach 2017-2018. Szlak **ma strukturę wielolinijną**, tj. brak jednej precyzyjnie wytyczonej ścieżki, lecz ogólny kierunek wyznaczony trasami wędrówek wołoskich.*
- Koncepcja Szlaku Kultury Wołoskiej zrodziła się na początku XXI w. w Wiejskim Ośrodku Kultury w Ochotnicy Górnej, przy wsparciu miejscowego Oddziału Związku Podhalan oraz środowisk akademickich krakowskich uczelni.
- **Celem koncepcji „Szlaku kultury wołoskiej” było wytyczenie szlaku turystyki kulturowej, prezentującego w równowadze z wartościami naturalnymi – dziedzictwo kulturowe osadników wołoskich, jednych z „Ojców Europy”, depozytariuszy i emisariuszy kultury gór, które umożliwiło zagospodarowanie Karpat.**
- W polskie Karpaty Wołosi przybyli w połowie XIV w. i ich transhumacja trwała do wieku XVII. W tym trwającym trzy wieki okresie na terenie Polski założono około 500 wsi lub osad wołoskich, o różnym etnograficznym charakterze: huculskie, bojkowskie, łemkowskie i góralskie. Transhumacja wołoska pozostawiła wiele śladów, zarówno w sposobie gospodarowania, układu ruralistycznego, jak i obyczajów, zwyczajów, nazewnictwa, muzyce [J. Środulska-Wielgus, 2012].

Działania: oznakowanie Szlaku Kultury Wołoskiej i doposażone w infrastrukturę

- Interreg Polska-Słowacja 2017-2018:
 - laski i słupki pasterskie (39)
 - tablice edukacyjne (41)
 - bramy karpackie (14)
 - wiaty (altany) (6)
 - koliby i pajty pasterskie (2)
 - ekspozycje pasterskie (18)
- Interreg Polska-Ukraina 2020-2021:
 - Tablice (3)
- Budżet Województwa Podkarpackiego (2022):
 - Tablice (3)

Działania: wydarzenia nawiązujące do tradycji związanych z pasterstwem

- Interreg Polska-Słowacja 2017-2018:
 - wydarzenia, w tym redyki (55)
- Karpackie Inicjatywy Lokalne 2021-2023; 2024-2026:
 - wydarzenia, w tym redyki

Działania: działania promujące dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze związane z dziedzictwem wołoskim

- Interreg Polska-Słowacja 2017-2018:
 - warsztaty, szkolenia, seminaria, konkursy (83)
- Interreg Polska-Ukraina 2020-2021:
 - warsztaty (4)
- Karpackie Inicjatywy Lokalne 2021-2023 (108 inicjatyw):
 - warsztaty/spotkania: 102
 - wystawy: 7
 - konkursy: 14
- Karpackie Inicjatywy Lokalne 2024-2026 (60 inicjatyw)
- Inicjatywy Lokalne (Małopolska) 2025: 5

Sila płynie z gór!

UNIwersYTET KARPACKI / KARPATSKÁ UNIVERZITA

**WARSZTATY KULINARNE
NA TRASIE KULTURY WOŁOSKIEJ
KONIAKÓW / 02.05.2018 / CENTRUM PRODUKTU
REGIONALNEGO**

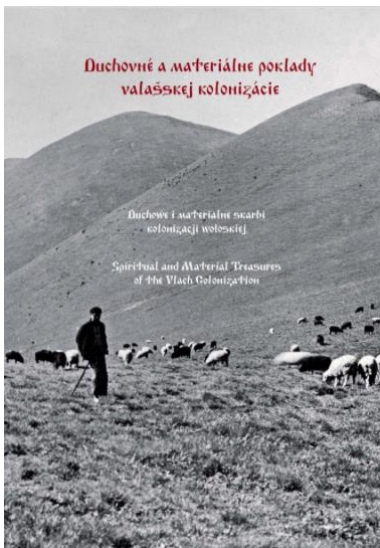
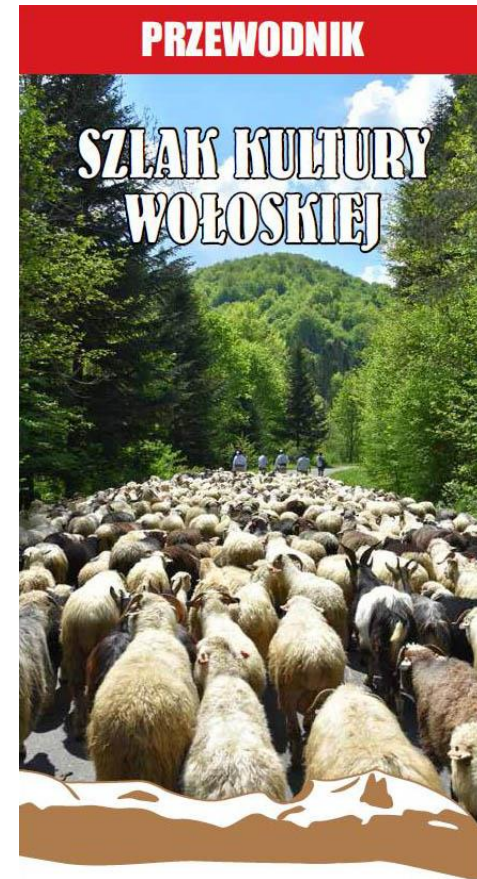
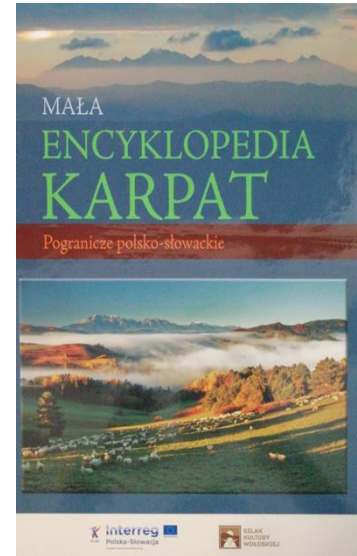
GODZ. 8:00-16:00

„ZDROWE BO OWCEZ” PRELEKCJA
ROSÓŁ JAGNIĘCY Z MIĘTĄ I ROZMARYNEM
KWAŚNICA NA BARANINIE PIEROGI Z SERAMI OWCZYMI

PL

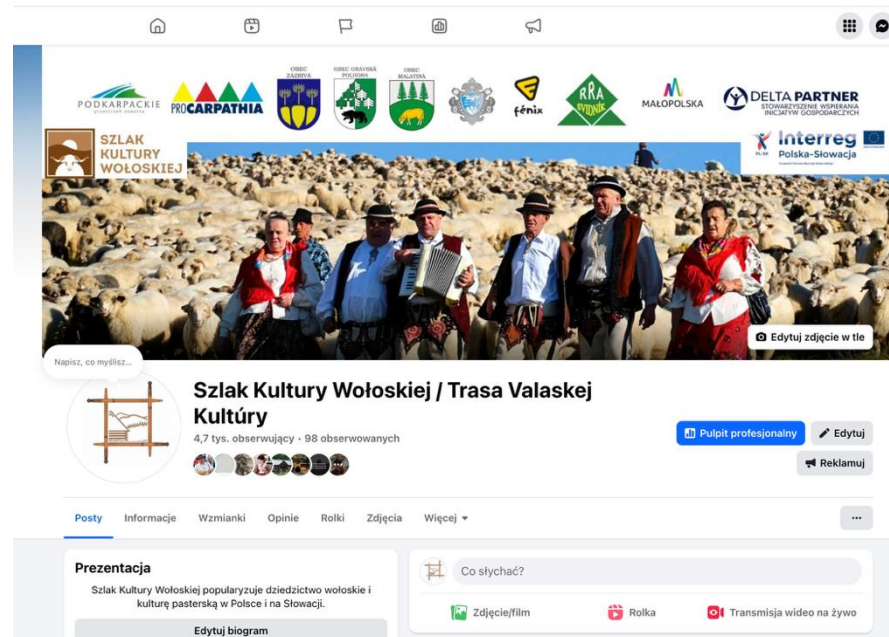
Działania: filmy i publikacje

- Interreg Polska-Słowacja
- Interreg Polska-Ukraina
- Karpackie Inicjatywy Lokalne

Działania: popularyzacja idei Szlaku Kultury Wołoskiej

- Strona www
 - <https://szlakwołoski.eu>
 - <https://kulturakarpat.eu>
- Media społecznościowe

Dziękuję za uwagę

Stowarzyszenie „Pro Carpathia”

Rynek 16/1, Rzeszów

Mail: agnieszka@procarpathia.pl

Tel. +48 17 852 85 26